

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Practica Theologiae Mysticae

Gelen, Victor

Coloniae Agrippinae, 1652

Articulus Decimustertius. Quod hic Deus sit potissimum agens, mysticus,
autem patiens.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9766

ler, sed in singulis diuinis irradiationibus ipsemet à Deo comprehenditur, & recenti semper amoris tractu in dilectum trahitur; sicque viribus proprijs paulatim destituitur, iuxta illud: *a* Quam dilecta tabernacula tua Domine virtutum, concupiscit & deficit anima mea in atria Domini.] atque ita paulatim [diuina *b* Dei scientia, & notitia ignorantia hauritur, per coniunctionem quæ mentem omnem superat, quando mens ipsa à rebus omnibus abducta primum, dein etiam seipsam deserens cum splendidissimis radijs coniungitur; atque illinc, & ibi inuestigabili sapientiæ *c* profundo illustratur.] & [ardentissimo amore in presenti sentit quod intelligentia capere non sufficit.]

Secundò similiter quærat fortè quispiam, per quam ergò operationem, post omnes mentis actiones, voluntas ad Dei amorem *d* moueatur. cui responderetur, quod [voluntas habeat *e* vnum actum proprium, qui est actus tenendi siue amplexandi; & quasi possidendi, quos actus non potest habere intellectus: nam possessio non est intellectus cognoscentis, sed voluntatis habentis; sicut sanitas sani, non est medici cognoscentis, sed sani eam habentis.] & sic per actiones intellectus sufficienter excitati, [amoris *f* est ad inuicem mouere.] imò in hoc instanti [voluntas mouet *g* seipsam.] & tum [tantò intensius

cor humanum in aliquod *h* vnum fertur; quantò magis à multis remouetur.] vnde etiam præstat superiora amare, quam nosse; iuxta illud: Diliges (non autem intelliges) Dominum Deum ex toto corde tuo, ex tota anima tua, & ex tota *i* voluntate tua.

Tertiò verò quærat fortè aliquis; quo medio tam eminens amoris excessus in voluntate perseueret, ne ad alia dilabatur: cui responderetur, quod amor habeat vim quandam coniungentem, vt inferiora se ad superiora conuertant: superiora autem, vt inferioribus prospiciant, & consulant. vnde humana [voluntas delectata *k* conuiescit in fine iam adepti;] & optimo modo patiendi à Deo accipit: Deus *l* autem potissimum agens, amorem ad instar alarum alit, & sustentat, ne ad inferiora labatur. vt autem hæc euidentiora fiant, consequenter dicitur,

Quod hic Deus sit potissimum agens, mysticus autem patiens.

ARTICVLVS DECIMVSTERTIVS.

Sicut intellectus ab amore excedente foris stare cogitur; ita tandem ipse amor Diuinitati vicinissimè coniunctus: absolutis, sibi que soli, proprijs actionibus, à Deo Optimo Maximo abripitur; vt Deus supra omnia, & potissime agat, voluntas autem pessime agatur. Deus namque vsque ad eò

Eec 2

præ-

a Psal 83. *b* S. Dionys. de diu. nomin. c. 7. *c* Theol. myst. apud S. Bonau. c. 3. p. 4. *d* vt latius hic art. 12. *e* Richard. in l. de Cont. & in Psalm. S. Augustin. S. Thom. &c. *f* S. Dionys. de diuin. nomin. cap. 4. *g* S. Bonauent. de 7. itin. atern. *h* S. Thom. de perfect. spir. vite c. 6. *i* Luc. 10. *k* S. Thom. 1. 2. quest. 3. art. 4. c. *l* Vt hic art. 15.

præfens, intima causa est rebus omnibus bonorum omnium, ut ipsemet rebus sit ipsa rerum bona. quod enim & ratione possibile, & simul convenientissimum est, ipse in se Deus implet; & voluntatem sufficienter mouet ut obiectum. [motus enim voluntatis, causatur non tantum à voluntate; *a* sed etiam à Deo.] unde & patiando delectatur; & [appetitus *b* quiescit in bono adepto;] [indicibilisq; modo anima rapit, & rapitur, tenet, & tenetur, *e* stringit, & stringitur, & vna vni per amoris copulam sociatur.]

Sed [dicet mihi aliquis, ergò agimur, non agimus. Respondeo, imò & agis, & ageris. & tunc benè agis, si à bono agaris, Spiritus enim Dei qui te agit, agentibus *d* adiutor est: ipsum nomen adiutoris præscribit tibi, quia & tu ipse aliquid agis:] supplicii nimirum conuersione, & inclinatione summum bonum venerando. [quod autem homo potius *e* agatur, & patiatur, quam agat;] à Spiritu sancto procedit, qui tunc est principalis motor, & animam agit per auxilium internum, cuiuscunque tandem conditionis, perfectionis, vel eminentiæ illud fuerit. & sic quatenus aliunde mouemur, quodammodo patimur. [virtus enim quæ est actionis *f* principium, si ab alia superiori virtute moueatur, operatio ab

ipso procedens, non solum est actio; sed etiam passio, in quantum scilicet procedit à virtute, quæ à superiori mouetur.] & ideo qui tam eminenter sagitur, agere *g* vix ille aliquid intelligitur, & tantum præstat voluntatibus nostris gratia Saluatoris, ut non dubitet Apostolus dicere: Quotquot Spiritu Dei aguntur, hi filij Dei sunt. nec aliquid in nobis libera voluntas melius agere potest, quam, ut illi se commendet, qui male agere non potest.

Ad hunc porrò locum, & diuinæ communionis modum, directè spectant, quæ passim à sacris contemplatoribus, de modo passiuè cum Deo se habendi, subtiliter scripta sunt. & certè ea amoris natura esse videtur, ut [faciat *b* amantem intrare in interiora amati, & è contra, ut nihil amati, amanti remaneat non unitum;] [quid enim omnia à prædicta (& peracta) valerent; si ea Deiformis operatio non consummaret;] & [verus amator à mentis statu dimotus à Deo non degeret, non autem sua vita, sed amantis tanquam valdè diligenda.] quam perfectè porrò amor hoc loco intendatur, consequenter dicendum est,

* *
*

Vide
a S. Thom. 1. p. quæst. 105. art. 4. b 1. par. quæst. 19. art. 2. c. c S. Bonauent. d S. August. serm. 43. de verb. Dom. e serm. 13. de verb. Apost. e S. Thom. 1. 2. quæst. 68. a. 1. f S. Thom. quæst. unic. de unio. verb. art. 5. c. g S. Augustinus ibid. h S. Thom. 3. sent. d. 27. quæst. 1. art. 1. ad 4. i S. Bonau. 7. Itin. ætern. d. 1. k S. Dionys. de diuin. nomin. c. 4.